

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Conferența interparlamentară.

Un an întreg au coteșit în rup-tul capului. Agenți voiagiori de cali-brul lui Pázmándy și a lui Türr au pornit deja imediat după expirarea di-lor congresuale dela Bruxella prin țările Europei, pentru ca să-și câștige aderenți pentru conferența interparla-mentară, ce, conform hotărîrii dela Bruxella avé se se țină în Budapesta. Și au isbit, au isbit în contra aș-teptării.

Lume multă a curs la Budapesta pentru a lua parte la a VII-a confe-rență de pace, veniau reprezentanții aprópe a tuturor corpurilor legiuitóre din țările Europei: între cari îndeosebi reprezentanții țărilor latine. Marchisul Pandolfi a adus numai vr'o 150 de inși cu sine.

Și corifeii politice de pace euro-penă sunt plini de admirațiune pentru buna primire și pentru cele ce au vè-đut, cu toții găsesc cuvinte călduróse la adresa națiunei „cavalerești”, cu toții vor să constate, că este mare cul-tura acestei națiuni.

Conferența s'a deschis în 23 a l. c. în aula casei magnatilor. Magiarii au venit cu „sturm”-ul, avënd în frunte pe cunoscuți cameleoni, Apponyi și Pázmándy, cu întreaga gardă ministe-rială. De president a fost aclamat Szi-lágyi Dezső. Întréga discuție până acum este pusă pe base generale și constă din raportarea reprezentanților singuraticilor țeri asupra simpatiilor față de imperiul austro-ungar și față de poporul magiar în special.

Vom scrie la timpul său și vre-o câteva amănunte.

Lipsește cu desevêșire dela con-ferență grupul român și grupul depu-taților cehi.

Românii, în frunte cu dl Urechia au fost întotdeauna cei mai devotați adiecți ai idealilor și humanitarelor idei de pace. Au luat parte la toate confe-rențele interparlamentare, au știut de-ștepta interes pentru mica țară româ-nescă, au făcut cunoscută marelui for-

europén cauza noastră națională, a apă-saților români din Ungaria. Êr de le-a succes magiarilor acum e anul a in-duplica majoritatea conferenței a veni pe anul acesta la Pesta, românii și-au ținut de datorință a declara, că nu pot și nu vor sub nici o împregiurare a merge acolo la locul triumfului mil-lenar al unui nesațios popor, la locul unde se croesc legile nefericitoare de atâtea milioane de ómeni, unde se sanc-ționează verdictele monstruóse de osândă.

Și n'au venit românii. Ba ei s'au ținut de virtute a desmênta și pe alții, cari mai au frați de sânge ce sufer în țara iubilară, de a nu face parte din areopagul păcii, expus de astădată even-tualității de a face nedreptă judecată. La scrisorile de desmêntare ale d-lui Urechia au sosit mai multe răspunsuri. Deputatul din dieta regatului Boemiei Ioan Kaftan, răspunde în numele co-legilor sei următoarele:

„Vedënd situația detestabilă, ce gu-vernul unguresc face românilor, sașilor și îndeosebi slovacilor, nu vom parti-cipa nici noi la conferența dela Buda-pesta, în o țară în care, cu totă legea naționalităților din 1868, drepturile na-ționalităților menționate nu sunt res-pectate”.

Êr Dr. Lueger a răspuns d-lui Urechia astfel:

„Am onóre a vè vesti, că nici eu și nici unul din partizanii mei, nu vor lua parte la conferența din 23 Sept. la o serbare, care în adevêr n'are alt scop, decât de a oprima pe toți cei cari nu sunt magiari.”

Abstinența acesta cinică îndeosebi a Românilor învecinați a fost comen-tată de cătră foile din patrie. Comen-tarea acesta este aprópe la toate foile mai mult ironică, cât se pôte de reser-vată, fără isbucniri de revoltă și injurii cociști după șablonul tradițional. „Bu-dapesti Hirlep” din 23 a. l. c. scrie următoarele:

„Numai România singură nu-i re-presentată. Și asta n'o constatăm bu-curos atunci, când regele nostru se gătesce să cerceteze pe regele Româ-niei în Bucuresci, și când pacea dintre

două națiuni de sub presiunea referin-țelor europene o doresc bărbații de stat ai ambelor părți. Câtă preocupăție a trebuit, ca urmând sfatului lui Urechia și a soților lui, nimeni să nu vină din România la consultarea acesta interna-țională. Înainte de asta tocmai ro-mânii au pus pond mare pe confe-rențele interparla-men-tare, și și de două ori și-au dus acolo gravaminele lor acusatóre în contra magiarilor, și acum pôte de aceea nu vin, pentru-că óspeți fiind, nu și-ar re-peta injuriile în contra domnului ca-sei. Sau pôte de aceea au rēmas, pen-tru-că în consultările trecute nu le-a succes să înduplece pe membrii parla-mentelor europene să se amestêce în cestiile naționale, să se consulteze și să decidă asupra afacerilor interne ale Ungariei? Cu părere de rău simțim deci lipsa vecinilor români, dar găsim mângâiere în împrejurarea, că întru nimic nu suntem cauza reservei lor și fie convinși, că deși cu plăcere i-am fi primit și pe ei, absența lor nu ne va îndemna să ne supărăm”.

Tonul acesta iesuitic se explică lesne.

Absentarea grupului român la totă întâmplarea este o demonstrație osten-tativă. Cei ce cunosc activitatea acestui grup în întreba de cauzele acestei demonstrații și căutând cauze vor gasi cu belsugul. Și judecătorii de pace dela conferența interparlamentară, dacă ne-preocupați și obiectivi vor să fie, tre-bue chiar să cerceteze aceste cauze.

Magiarilor la totă întâmplarea le convine această demonstrație pasivă. Își pot face liniștiți trebșórele. Prea sunt „pacinici” domni cari au venit la Budapesta, prea complexanți ca óspeți și puțin cunoscători ai stărilor din țară, ca să pótă avé magiarii témă de declararea unui răboiu. Popórele sub-jugate din țără n'au nici un apêrător în acest areopag, stăpânitorii au prin urmare motiv perfect de a salta și aș-da ifosuri. Ei pot sta la sfat asupra păcii europene și a idealilor ce deter-mină această pace, — până când în va-tra țării arde un foc mistuitor.

Roma deliberéză, ér Saguntul e în peire!

Și tare le era témă magiarilor no-stri, că vor fi trasi pe sfóră de cătră „bêtrânul și astutul Urechia”. Le era témă, că cu totă declarația sa de ab-stinență, totuși va apărea în conferență rēboinic și vitez, avënd în mână acte veritabile despre sumedenia de fărăde-legi sêvêșite față de némul românesc din acesta țără, că va păși ca încrunat acusator în potriua elementului cutro-pitor, va ridica acusă gravă în potriua celor ce-și bat joc în cel mai cutezat mod de principiile păcii. Socoteau că dacă nu Urechia, va veni cel puțin noul, tinêrul și vîgurosul președinte al Ligei.

Întru cât ne-ar fi surprins și pe noi o tragere pe sfóră de natura acesta, nu discutăm, căci nu voim se mărim bucuria iubilanților.

Constatăm însă, că conferența in-terparlamentară din Budapesta pentru noi importanță deosebită n'are.

Disolvarea parlamentului. În cer-curile politice competente domnesce părerea, că disolvarea parlamentului se va întâmpla în 17 Octobree. Alegerile vor decurge între 6 și 16 Novembre. Deci în înțelesul legii, parlamentul cel nou înainte de 26 Novembre nu se pôte intrun.

Sânțirea bisericei din Cebea.

(Urmare și fine.)

Duminecă în 8 Septembrie a. c. la órele 8 dimineța s'au început cere-monii prescise pentru sânțirea bi-sericei.

În cimiteriul din Cebea era o mulțime mare de ómeni. Toți doreau să vadă o ceremonie rară, sânțirea prin archiereu a unei biserici.

Numêrul poporului adunat trecea preste cifra de 5000.

După ce s'au ridicat sântele móște din biserica cea vechiă, s'au făcut cele trei încungiurări prescise la biserica cea nouă, apoi întrarea în biserica cea nouă, sânțirea apei, stropirea bisericeii,

Dar numai să zimbescă putea, fără să-și pótă da sēma pentru-ce, și întreg trupul îi era cuprins de neliniște; mai apoi simțea, cum întreg sistemul său nervos e stăpânit de o încordare neexplicabilă, dar plăcută.

Bărbatul său o privea numai, fără de a grăi un cuvânt, întreg amorul său passionat și-l manifesta prin a-i strânge mâinile ne-întrerupt. Nu gâseau o singură gândire, care să și-o fi putut comunica.

Deodată numai se deschide ușa, întră un servitor și-i predă lui Jacques o scri-sóre. Jacques își întinde mâna tremurândă după epistolă și deodată o frică neexplicabilă îl cuprinde, acea frică ce de obicei e pre-semnul pericolelor mari.

A privit mult plicul, scrisórea îi era ne-cunoscută, și nu cuteza să deschidă epistola, ci voia să o păstreze în buzunar: „mâne, da mâne; — își dicea — atunci vom fi departe, și epistola acesta nu ne va neliniști”. Dar pe un colț al epistolei zăresce două cuvinte subtrase, de cari se sparie: „fórté urgent”.

„Imi vei permite dragă prietină”, și cu aceste desface plicul și se cufundă în cetirea epistolei. În decursul cetirei devine palid, o rescitește, ca și când ar trebui să o silabi-

FOIȚA.

Copilul

de

Guy de Maupassant.

Jacques Bordillere și-a propus de mult, să nu se însóre nici odată. Intenția acesta însă ca și când de-odată și-ar fi uitat'o. Schim-barea s'a întâmplat repede, în o vară, la o scaldă, lângă mare.

Într'o dimineță senină, după obicei, se întindea comod pe nisipul galben de pe ma-lul mării și era ocupat exclusiv cu observa-re a femeilor, ce eșiau din scaldă. În decursul observărilor sale, cu deosebire i-au atras atenția niste picioré drăgălașe, delicate.

Și-a ridicat privirea curios, și a rēmas încântat de frumșeția fetei, desi numai capul i-l'a putut vedea, căci întreg trupul îi era în-fășurat într'o învêlitoare de flanel. În întrégă viața lui a fost privit de un băiat de lume, de rangul prim. Au fost deci destule grațiile fetei ca să-l cucerescă. Naivitatea și gingă-sia ei l'au fermecat total.

A făcut cunoscință cu familia și l'au îndrăgit de grabă. De câte ori vedea din de-părtare pe Berta Lamis întinđându-se pe nispul galben al malului mării, era cuprins de agitație în întreg trupul său. Dacă ședea lângă fată, era mut și incapace de a exprima vre-gândire, sângele însă îi ferbea, urechile îi vîjeiau, capul îi era amețit.

Asta a fost dară iubirea?

Cu întrebarea asta nu-și bătea capl, voia însă cu ori-ce preț se aibă fata de e-vastă. Părinții au stat mult la îndoială pînă când și-au dat învoirea, pentru că tinêruhu prea avea nume bun în cercul mamelorcu fete. Se povestea despre el, că ar fi avut o ră-guță, cu care mai mulți ani de-a rērîl a ținut relații, și nu-l ținneau în stare să rîpă cu ea pentru vecie.

Êl însă a rupt total relațiile cu vechia a amantă, fără să simtă lipsa de a-i dice bara rēmas bun acelei femei, care atăta timp a fo-dómna inimei lui. A avut un prieten, care luat asupra sa aplanarea părții financiare afacerii, ér el s'a îngrijit cu dărnicie d amorul său părăsit. Jacques plătea, dar nu voia să scie mai mult de ea, și afirma, că i va uita în curând și numele. Epistolele, ce le primea dela ea nici nu le desfăcea, ci le

rupea cu necas, fără să fi cetit vre-un șir din ele, pentru-că scia că afară de plângeri și re-proșuri nimic nu cuprind.

După-ce părinții Bertei nu prea aveau încredere în constanța hotărîrii lui, i-au pus ca timp de probă iarna întrégă. Numai pri-măvara s'au învoit la căsătorie.

Incheerea căsătoriei s'a întâmplat în luna lui Maiu, la Paris.

Au abandonat planul de a face voiagiu de nuntă prin Italia. S'au învoit, să facă pe-trecere de casă, care însă se nu dureze peste unspredece ciasuri. Părechea tinêră va petrece prima nópte în casa părintescă, ér în dimineța următoare vor călători la malul mării, unde s'au cunoscut și s'au îndrăgit.

Nóptea a sosit, în salonul cel mare s'a arangiat petrecere cu joc. Jacques și Berta s'au retras în un boudoir arangiat în stil ja-ponez, luminat de rațele posomorite ale unei lampe atárnătoare. Pe ferêstra de jumătate deschisă pătrundea un aer rēcoritor, căci era o sêră lină de primăvară, de miresme plină. Nici un cuvânt nu-și grăiau, mâinile le erau încețate. Tinera soție privea adâncită, în zarea îndepărtată, schimbarea ce a trecut acum peste ea o agita. Într'un moment i-ar fi plă-cut să plângă, în celalalt să țipe de bucurie.

pregătirea altariului celui nou, așezarea sântelor mōste, cimentarea lor la locul destinat, spālarea altariului, așezarea celor patru evangeliști, apoi acoperirea și înfrumusețarea altariului, punerea chivotului, a celorlalte ornamente de pe altariu, ungerea cu sântul mir, și în urmă predarea documentului despre sântire, care s'a subscris de către preoțimea, care a asistat în ornamente și de către inteligența, care a asistat la acel măiestros ceremonial.

După aceste arhierieul a adresat poporului o cuvântare pastorală. îndemnându-l la alipire către biserică și instituțiunile ei, la iubire de patrie și de neam.

A urmat sânta liturghie, celebrată de către Excelența Sa, asistat de 30 de preoți și 3 diaconi.

Sub decursul sântei liturghii s'a sântit într-un presbiter, profesorul dela gimnasiul din Brad, diaconul Stefan Albu, și într-un diacon absolventul de cursul teologic Petru Rimbaș.

După sânta liturghie, care s'a terminat abia la orele 2 p. m. a urmat o masă comună, care s'a ținut în cimitirul de lângă biserică, sub stejarul lui Horia.

Omenii practici din Cebea începând dela trunchiul stejarului au ținut o masă lungă sub un coperiș ridicat spre a scuti mulțimea de rațele sōrelui.

Sub acest coperiș avu adăpost peste 300 de oșpeți. Mâncările au fost bune, reminiscențele istorice au impus o serioșitate proprie firei românului.

Șirul toastelor l'a început Excelența Sa domnul arhieriscop pentru Monarch și casa domnitoare.

A fost impunătoare ținuta dēmnă a poporului, peste 5000 de țărani grupați în giurul bunului arhieriu, și-au înădușit în inimă reminiscențele de pe timpul lui Horia, de pe timpul lui Iancu, și necazurile de aci.

Ținuta acēsta dēmnă o constată și diarele ungurești, ca dovadă despre trezvia de minte a românului.

Duminecă sēra Excelența Sa a luat cina la protopresbiterul V. Damian, ceialalți oșpeți la casele ospitale ale domnilor Dr. Russu, Stefan Albu, Ioan German și parochul Bogdan.

Luni dimineața la orele 7, Excelența Sa a cercetat gimnasiul din Brad, și a constatat, că afacerile sunt în stare normală.

La orele 8 a plecat spre Deva. În acest drum comunele Vălișōra, Selicioara, Stoenesa, Fornadia, Beșan și Deva l'au întâmpinat cu preoțimea în ornate sub porți triumfale.

Imposantă a fost primirea în Deva, unde sub porța triumfală era adunată preoțimea din protopresbiteratele Deva, Dobra, Iliș și Orăștie. Cuvântarea ocațională o a ținut parochul din Deva Georgiu Nicōră.

După puțină pausare la casa parochianului August A. Nicōră, Excelența Sa a mers la biserică, unde aștepta poporul credincios. Acolo după rugăciunile de mulțumită, Excelența Sa a cuvântat poporului adunat în număr respectabil în biserică cea pomposă din orașul Deva, care ar face onōre ca biserică catedrală pentru metropolie.

A urmat apoi facerea de visite la onorațorii din Deva. La orele 3 s'a servit prânzul în ospitala casă a dlui August A. Nicōră, unde a luat parte inteligența română din loc.

La sântirea bisericeii din Cebea cântările liturgice le-a executat corul bisericesc din Deva sub conducerea învățătorului Toma Roșu.

Sē încheiam cu un incident, care merită să fie accentuat în acest raport.

Din incidentul mergerei Excelenței Sale prin comitatul Huniedōrei organele administrative au luat măsurile cuvințioșe, ca Excelența Sa să fie primit oficial din partea comitatului în frunte cu vice-comitele.

Cu trei zile înainte de plecarea Excelenței Sale în comuna Șoimușul murșan s'a deschis o școlă de stat, una dintre cele 9 școle destinate pentru acel comitat.

Parochul local a fost provocat ca în ziua deschiderii școlei să țină în biserică din loc sânta liturghie și apoi în ornate bisericesci să ia parte la serbarea deschiderii școlei.

Parochul local Georgiu Guga a cerut înviațiuni dela Excelența Sa.

Capul bisericeii nu a aflat nici o legătură organică între școlă de stat și biserică noastră, nu a avut nici o cunoștință despre aceea, că școlă de stat din cestiune ar avē menițiunea să promoveze în special interesele bisericeii noastre, de aceea a dat ordin parochului, ca el să nu ia parte în mod oficial la acea serbare.

Acēsta corectă și bărbătescă ținută a Excelenței Sale a pus în turburare dōrei, și ei au luat înțeleptă măsură să nu primescă pe Excelența Sa.

Cu atât mai spontană și mai sērbătorească a fost primirea din partea poporului credincios.

Casul acesta este al doilea, unde în mod oficial ni s'a spus, că capul bisericeii noastre la organele statului nu are să mai conteze în nimica. A două oară a fost avisat numai la spriginul poporului român ortodox.

Și poporul român ortodox a dat meritată lecție guvernului și organelor lui. A făcut arhierieul primire ca unui principe, a dat cuvenitele onoruri principelui bisericeii.

Acēsta a fost satisfacția cea mai dēmnă, pe care o recomandăm deosebitei atențiuni a ȋariului „Hunyd“.

Onōre poporului român ortodox din comitatul Huniadōrei, și bunilor lui conducători: preoți și mireni.

Sforțări naționaliste române.

Sub titlul acesta publică „Egyetēs“ dela 23 Septembrie a. c. o telegramă cu datul 21 Septembrie a. c. dela corespondentul său din Sibiu, pe care o facem cunoscută și cetitorilor nostri:

În zilele trecute unul dintre corifeii români de aici a primit o epistolă dela baronul Hurmuzaki, unul dintre bărbaii conducători ai românimeii bucovinene. Obiectul acestei epistole a fost alianța încheiată între Mocsonyi și Rațiu. Baronul Hurmuzaki, carele în săptămânile trecute a petrecut în Bucuresci și a primit dela Sturdza o mai mare subvențiune pentru fōia sa „Gazeta Bucovinei“, ca contra serviciu a promis lui Sturdza, că-și va folosi popularitatea și influința de care se bucură la românii ungureni, ca să-i pōtă pe acestia persvada, ca să se reîntōrcă ēr la Sturdza și ameliorarea stărei lor să-și-o facă pendentă direct dela Sturdza și politica lui. Epistola amintită a fost urmarea directă a acestei promisiuni.

„Precum se vede din „Gazeta Bucovinei“ inspirată de Sturdza, scrie baronul Hurmuzaki în epistola amintită, „e clar, că capul partidei liberale, Sturdza rămâne credincios acelor pretensiuni naționale, cari le-a profesat pe când era conducătorul opozițiunii. Ungaria însă în momentul acesta e un factor atât de ponderos în monarhia Habsburgilor, încât Sturdza nu pōtă pași pe față contra Ungariei. Acēsta trebuie cruțată până atunci, până când va învinge politica curții vieneze, atunci apoi vor vedē ce a făcut Sturdza pentru cestiunea națională.

Până atunci însă românii să se mulțimescă pe față cu starea actuală și să primescă minimul de concesiuni, pe cari magiarii sunt aplicați a le da.

Ca să putem înțelege cum se cuvine și să putem apreția acest pasagiu din epistolă, trebuie să șcim, că în respectul esenței naționale române nu e nici o deosebire între singuraticile colorite de partid naționale române, dar este în privința cadrului de drept public, în care realizarea aceleia o țin nu numai de posibilă, ba chiar de salutară pentru românime.

Unul din aceste colorite, credincios tradițiunilor dela 1848/9, vrea să o valideze acēsta într-un imperiu austriac central și pentru aceea atât uniunea Ardelului cât și dualismul îl perhoreschēză. Direcțiunii acestor a fost reprezentantul dela început, până la destinarea de acum, „Tribuna“. Țr celalalt colorit crede realizarea pretensiunilor române numai într-o Ungarie stăttătoare pe basa uniunii personale. Contra dualismului nu se luptă, dar nici nu-i place, pentru-că crede, că parvada de odinōră alui Deak numai pentru aceea a primit dualismul, ca să nu trebuiescă a da pretensiunilor naționaliste, în interesul Ungariei de sine stăttătoare și independente.

În 1888 Mocsonyi a intrat în direcțiunea „Tribunei“, dar sub următoarele condițiuni:

a) „Tribuna“ își va modera manierele și nu va ataca preoțimea înaltă română, respective pe Miron Romanul.

b) În contra stărei actuale de drept public a statului magiar, nu va lua poziție, cum a făcut până acum, în interesul monarhiei centrale vechi, ci va ținē la latitudinea, ce-i permite programul din 1881.

c) Loialismul față de dinastie nu-l va duce până la extremul, care e aprōpe de servilismul ridicol și e umilitoriu pentru un popor.

Învōala acēsta la inspirațiunea lui Babeș o a publicat „Telegraful Roman“, la ceea ce „Tribuna“ a declarat, că desvōlirile „Telegrafului Roman“ nu sunt adevărate și cu acēsta a negat pactul înaintea publicității. Acēsta procedură perfidă a „Tribunei“ a silit pe Mocsonyi, ca să pășescă afară din direcțiune și în „Luminătorul“ din Timișōra să pornescă o luptă vehementă contra „Tribunei“ și contra direcțiunii ei.

Atunci partida tribunistă a pornit luptă deschisă și turbată contra lui Mocsonyi. Și i a și succes a-l cōtē dimpreună cu aderenții lui cu tot din comitetul național, de a cărui președinte au pus, ca *pictus masculus*, pe Rațiu. Atunci a triumfat necondiționat politica națională română cea cu vulturul cu două capete până la fiascul cu ducerea Memorandului la Viena. Memorandul acesta a fost cartea acea mare lovitōre, care au scos-o afară ultraiștii naționali români cu vulturul cu două capete, naturală, fără nici un rezultat. Când au vedut, că împēratul nici nu primescē „pe cei mai credincioși ai sēi supuși“, ce să plângă contra revoluționarilor magiari, a simțit și știut ori și cine, că politica „Tribunei“ a făcut fiasco. Toți ochii s'au îndreptat spre Mocsonyi, dar că sōrele lui Mocsonyi n'a putut rēsări, cauza a fost, că guvernul magiar a pornit proces contra lui Rațiu și soții lui. Procesul Memorandului a fost acel material nenorocit, care a nutrit politica „Tribunei“ dela 1892 până la 1895. Procesul acesta a dat ocasiunea, ca desbinarea iapuca cea început între cele două colorite să o acopere cu vōlul preinsei solidarității.

Sturdza pe timpul său de conducătoriu al opozițiunii s'a alăturat la partidul „Tribunei“. El a raționat, că în Viena tot nu-i vor lua în nume de rēu, dacă astfel va exploata cestiunea națională în scopurile sale de partid, că va lovi numai în magiari, dar va lingeș cercurilor vieneze preinse contrare dualismului și centralismului. A ținut de apucătură măiastră diplomatică furișarea ireidentismul în politica activă sub mantaua austriacă centralistă și federativă. Partidul tribunist a adorat pe Sturdza ca pe un ȋeu și a fost convins, că îndată ce va ajunge la guvern, România va exopera ca condițiune la întrarea în tripla alianță, că în Viena vor abandona dualismul și vor sili pe magiari să se mulțimescă cu o a două edițiune a stărilor din 1863.

seze. Deodată își ridică capul, pe față-i era întipărită grōza, și grăi gângăvind: „Scumpa mea, cel mai bun prietin ȋmi scrie, ii s'a întemplat o nenorocire mare, fōrte mare, și încă în momentul acesta are trebuință de mine în o cestiē, în care e vorba de viēță și mōrte. Permite-mi, să mē depărtez pe douăzeci de minute, momentan mē reîntorc“. Berta în ton tremurând șopti: „mergi numai iubite prietine!“

Pentru-că nu era încă al ei într'atâta, sē-l fi putut întreba unde merge și despre ce e vorba.

Jacques s'a depărtat, nevastă-sa a rămas singură, în sală jucau.

Pe stradă s'a oprit sub o lampă și a mai cetit odată epistola a cărei cuprins era:

„Stimate Domnule!

„Ravet, iubita D-tale de odinōră, „a dat viēță unui copil. Ea zice pe „patul de mōrte, te rōgă ferbātē să o „cercetezi pentru cea din urmă dată.

„Îndrăsnesc deci a te ruga, să-ȋ împlinesci rugămintea din urmă, e fōrte „nefericită și merită consolare.

Stimătoriu:

Bonnard“.

Pe când a pășit în odaia muribundeii, ea deja era în agonie. — Un medic și două îngrijitori o încungiu. — Odaia luminată de două lumini de cēră, lângă pat era un lēgăn, în acesta un băiat plāngea. Nefericita femeie, care tremura sub cataplasmele de ghiață, era total eșofată. Viēța încetul cu încetul părăsea trupul obosit, și pe lângă tōte cataplasmele și buna îngrijire, mōrtea se apropia din ce în ce.

L-a recunoscut pe Jacques, voia să-ȋ întindă brațele spre el, era însă prea debila pentru atâta mișcare. Câteva lacrimi ȋi udară obrazul palid.

Jacques a cădut în genunchi înaintea patului nefericitei mame, ca eșit din minte ȋ-a apucat o mână și a umplut-o de sărutări, s'a apropiat mai tare, s'a înclinat asupra obrazului ei palid, uscat. Nefericita, într'un ton stins grăi: „Eu trebuie să mor, scumpul meu, promite-mi, că vei sta aci până ȋn sfârșit, te rog nu mē lăsa în momentele din urmă“.

Pe Jacques l'a năpădit un plāns amar, o sărută. „ȋii liniștită — șopti el — voi rămânea la tine până ȋn sfârșit“. Ținera femeie avu lipsă de-un repaus de câteva minute, până când s'a recules într'atâta, să pōtă grăi: „ȋtitelul e copilul tēu; ȋȋ jur în mo-

mentul mōrții, că afară de tine pe nimeni nu iubii, promite-mi, că nu-l vei părăsi“. Jacques îmbrățișă trupul diform, stins, și nuncit de remușcări sufletești ȋise: „ȋȋ jur c voi creșce copilul, ȋl voi iubi și nici oată nu l' voi părăsi“.

Nefericita femeie a încercat să îmbrățișeze pe Jacques, dar de slăbită ce era, n'a fōs în stare nici să-ȋ ridice capul, numai buzele și le-a ȋntins spre sărutare. Jacques sără buzele fără sânge ale femeii, care șopti liniștită: „ȋdu-l mai aprōpe, să ved ȋl iubesci ore și tu?“ Și el a luat băiatul, l-a culc cu blāndețe pe pat; băiatul n'a mai plān Jacques ȋinea în mânăle sale ferbinți mână de ghiață ale femeii, și privea din cândn când la orologiu impacient, să uita la aȋtōriu, care din minut în minut înăirt, arătând trecerea timpului.

ȋedicul s'a retras, cele două îngrijitoare au dăruit, ȋtitelul durmea, mână-sa încă seredea durmind. Deodată însă, când razele sēlui se pregăteau să străbată prin ȋiamuri fieia și-a ȋntins cu putere mânăle, de era și împingă băiatul din pat. Jacques a auȋ un horcăit de mōrte, ce a durat câteva ȋe, și nefericita femeie a rămas ȋnțepeșă și fără viață.

Ƞngrijitōrele s'au treȋit spāriate, au grăbit la pat și strigau cu desperare: „e gata“. Jacques a mai aruncat o privire asupra femeii, s'a uitat la ceas, care arăta 4, apoi s'a grăbit fără pardisiu, în vestminte negre, cu copilul în brațe.

*

Ținēra lui nevastă la început ȋl astepta liniștită în boudoirul iaponez. După ce vedu, că zadarnic mai astēptă, a intrat în sala cea mare, la aparință de tot liniștită, indiferentă, în butul agitației interne. Singură mamă-sa a băgat de sēmă iritația fetei și a întrebato despre absența bărbatului ei.

E în odaie — rēspunse — îndată vine. După un cēs însă, după-ce din tōte părțile o întrebau, a enarat sosirea epistolei, grōza bărbatului său, și îngrijirea lui, că s'a întemplat vre-o nenorocire.

Au mai așteptat; oșpeții s'au depărtat, și numai rudeniile mai de aprōpe au mai rămas.

Cătră mieȋul nopții, pe ȋinēra femeie, ce ȋnota în lacrimi, au condus-o în o odaie laterală. Mamă-sa și două mătuși ale sale stătēu mute și desparate lângă patul ei. Tatăl său fugi la poliție să sciricēscă după jinerle său.

Partidul conservator dela putere ca s'e-și câștige ceva sprijin față de popularitatea lui Sturdza, și-a făcut de a sa cestiunea națională și pe contul lui Mocsonyi s'a nisuit a-și recruta aderenți între românii din Ungaria. Într'aceea din cauze de politică externă partidul conservator a fost silit a ceda locul lui Sturdza, și Sturdza pentru vorbirile sale opoziționale iredentiste și contrare magiarilor în vorbirea sa dela Iași a fost silit a se pocăi și la guvern a ar'eta o ținută cu totul contrară în cestiunea așa numită națională, de cum a ar'etat pe timpul când era conducătorul al opozițiunii.

Tôte aceste împrejurări obvenite pe neașteptate, au îndemnat pe partidul conservator, ca s'e-și pregătască calea, de a face din cestiunea națională instrument de partid pentru sine. Sturdza cu ômenii s'ei s'au nisuit a face imposibil ac'asta și urmarea acestei lupte duple a fost apoi desbinarea completă, c'erta, terfelirile personale, ce au urmat în partidul național român.

Mocsonyi a v'edut de sosit timpul ca ér s'e ia el conducerea la sine. S'au început pertractările cu Rațiu, și precum se p'ote judeca din semne, învo'ela s'a și făcut între ei doi la Lugos. Punctele principale ale acestei învoeli sunt apr'ope identice cu condițiunile lui Mocsonyi dela 1888 cunoscute deja și se pot cuprinde în următoarele propozițiuni:

1. A încungiura agitațiunea și a p'ărăsi tactica provocătoare urmată până acum.

2. În părțile ungurene românimea va p'ăși în acțiune la viitoarele alegeri; în părțile ardelenice însă numai în cazul modificării legii electorale.

3. Autonomia Ar'edului formeză numai un felu de punct mort în program, dar nu formeză obiect de pretensiune seri'osă. Starea de drept public actuală a statului magiar nu se va face obiect de discuțiune.

4. „Tribuna“ și „Dreptatea“ se împreună și îndată ce va fi posibil, s'e se conv'oce congresul, ca în direcțiunea semnalată s'e se modifice programul dela Sibiu.

5. Respingerea a ori-ce amestec, ce ar veni din România, ori dela partide ori dela Ligă. Românimea din patria nu-și p'ote face politica sa pendentă dela interesele partidelor din România.

Sturdza informat despre pact, a cerut epistola amintită a lui Hurmuzaki, a cărei scop este, ca s'e sfatu'ască pe românii din Ungaria s'e nu cr'edă lui Mocsonyi, ci s'e se încredă în Sturdza.

După ce Sturdza și politica națională română cu vulturul cu două capete a perdut „Tribuna“, va porni „Tribuna veche“ sub redacțiunea lui Mangra, ca s'e aibă organ în care s'e-și propage politica sa magiară, carea nu voesce a recun'sce nici stat, nici rege magiar, ci numai împ'ărăție austriacă și împ'erat austriac, și unica speranță 'și-o pune în reacțiunea vieneză, pe care o crede de un atare factor puternic, cum a fost în 1848 vestita camarillă. Sturdza f'orțe bine scie, că lucrul nu stă așa, și că românii nimic nu pot aștepta dela acea protecție secretă vieneză, dar o propagă prin aderenți s'ei, căci o consideră de bun mijloc pentru nebunirea celor nerăbdători.

Cătră cinci ôre s'e au'ă zuruital unei uși și deodată un strigăt lin întrerupse liniștea mută a casei. Femeile săriră repede, și Berta în butul rugării mamei sale și a mătușilor, în costumul de nôpte eși și ea în odaia vecină. Jacques palid, iritat ste între ele, cu copilul în brațe. Cele patru femei îl priveau cu gr'oză; Berta prinse curaj, și p'ăși lângă el: „Ce s'a întâmplat? spune, ce s'a întâmplat?“ Jacques confus, și cu o voce tremurândă răspunse: „Ce s'a întâmplat, ce s'a întâmplat? éta aci un băiat, a cărui mamă muri în momentul acesta“, și arătă băiatul, ce odihnea în brațele lui.

Berta, fără de-a grăi un cuvânt, apucă băiatul și l strânse la pept. Privi apoi cu ochii lăcrăm'endi la bărbatul s'eu și întrebă: a murit mamăsa?

Da, răspunse Jacques, tocmai acum muri... în brațele mele... deja în v'ără am rupt cu ea... eu n'am sciut nimic,.... dar m'a chemat medicul....

Și într'un ton abia șoptit răspunse Berta: bine dară, ô s'e crescem mititelul.

Rinaldo.

Noutăți.

Personal. Exceleția Sa I. P. S. D. arhiep. și metropolit Miron Romanul, abia reîntors dela sănțirea bisericeii din Cebea (Zarand), a plecat din nou în lungă călătorie alaltăieri la ôrele 10¹/₂, tot în scopul sănțirii unei biserice nou zidite, și anume la Diug, în tractul protopresbiterial al Dejului.

I. P. S. Sa are în suita sa pe P. O. D. Mateiu Voileanu, protopresb. și asesor consistorial, pe P. O. D. Ioan Cădea, protopresbiter al tractului Avrighiu, P. O. D. Dr. Remus Roșca, protodiacon și director seminarial, O. D. Isaia Popa, paroch în Ocna-Sibiului, O. D. I. Mihai, preot, exped. consistorial și pe Prea Stimatul domn Dr. Vasiliu Saftu, profesor seminarial, ales paroch la biserica sântului Nicolau din Brașov, care va fi promovat cu ocaziunea actului sănțirii bisericeii la gradul de diacon.

Deschiderea festivă a anului scolar. Joi în 12 a. l. c. s.a. făcut la seminarul nostru pedagogic-teologic deschiderea solemnă a anului scolar 1896/7. La 8 ôre din ăi s'a început serviciul divin, celebrat de dl profesor I. Ghibu. Toți profesorii au asistat la servitiu. La sfârșit s'a cetit rugăciunea împreună cu învocarea d'uchului sânt. După terminarea liturghiei toți elevii seminarului s'au adunat în sala cea mare, unde în prezența întregului corp profesoral directorul seminarial Dr. Remus Roșca într'o vorbire demnă a arătât la datorințele și chemarea unui elev până este în seminar, dar mai ales la chemarea lui pentru care se pregătește în viața practică. „Până sunteți aici trebuie s'e țineți la prestigiul bun al acestui institut, la care ține t'otă suflarea ortodoxă, ér după ce eșiți de aici, DV'ost'ra v'eți fi stâlpii bisericeii și a națiunei și după faptele DV'ost're posteritatea V'e va preamări sau urgisi“. Ér de altă parte „forța vieții fiind disciplina“ d-l director aduce la cunoscința elevilor unele reguli privitoare la disciplina internă seminarială. La sfârșit fostul profesor, ér acum ales presbiter în Brașov, Dr. Vasilie Saftu în căldurose cuvinte își ia adio dela iubiții sei elevi, la a căror edificare morală cu drag a conlucrat preste trei ani de ăile. În ăiua ac'asta prelegeri nu s'au ținut.

Școlă millenară în Bran. În urma stăruințelor patriotice — scriu foile magiare — ale lui Hajdu János, inspector de păduri comitatens, și președinte al scaunului școlar, s'a ridicat în Bran, din incidentul serbărilor millenare, o școlă de stat. Deschiderea sgomot'osă a acestui f'ocular pentru susținerea și alimentarea „ideei de stat magiar“ s'a făcut în 15 Septembre.

Sașii la milleniu. „Erdélyi Hiradó“ de Mercuri serie: „As'eră a sosit un tren separat la gara din Cluș; pe tren erau 500 proprietari sași din comitatul T'ernavei-mari. Ei călătoresc, sub conducerea protopretorului din Mediaș Lendvay Sándor, în capitală spre a contempla expoziția millenară. Trenul a stat mai mult timp în gară, și astfel publicului din gară i-s'a dat ocazie s'e aclameze călduros pe sașii patriotici.

Kossuth Ferencz la Cluș. La serbarea pentru depunerea petrii fundamentale a statuei lui Mathia și-a anunțat participarea și Kossuth Ferencz. Patrioticii, din incidentul acesta, s'e vede că voiau s'e-i facă primire sgomot'osă, căci Ugron, conducătorul partidului independent prov'ocă pe președintele partidului independent din Cluș, ca pe Kossuth s'e-l primescă ca pe ori ce pers'ônă privată, și din considerare la decorul serbării naționale s'e împedece ori-ce demonstrația politică.

Profesor amovat. Profesorul de limba și literatura slavă din Carolina (Croatia) Imhoff, care a întreprins colecte în favorul studenților condamnați în afacerea stégului din Zagreb, după terminarea investigațiunii făcute în contra lui a fost amovat din postul s'eu.

Un hoț somnoros. Hoț mai neghiob, ca despre care scriu foile din Viena nu cred că mai există: O calță de lăcătariu s'a furisat într'o s'eră în odaia unui student cu in-

tenția de a fura. După-ce a căutat prin t'ote sertarele și o fi găsit ceva, (la studenți nu te prea poți încărca) de obosit ce era, s'a lăsat pe patul studentului, s'e se odihnescă puțin; dar din nenorocire a adormit. Studentul re'ntors s'a mirat au'ind horcăit în patul s'eu. A aprins lumina și îndată s'a și orientat asupra situației. S'a depărtat cu pași molcomi și a adus un polițaiu, care a arestat pe hoțul mutalău.

F'olia lui Kneipp. Societatea kneippiană magiară redacteză o f'olie higienică. Titlul ei este: „Kneipp-Lap“, ér scopul: de a răspândi în cercuri cât de largi metodelui Kneipp la vindecarea b'olelor. Ea dă loc și altor publicațiuni medicale, cari adecă sunt conduse de alte metode de vindecare, dacă ele vor fi obiective și vor încungiura ori ce fel de atac sau polemie.

PARTEA SCIENTIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Despre Românii din Ungaria

de
Petru Vanou.

(Urmare și fine.)

VI. Portul.

Dacă străbate călătoriul de-alungul și de-a latul ținutul din stânga Tisei, încep'end cu Marmăția până jos la Dunăre, rămâne surprins de diferitele porturi românesce, ce le vede.

Maramurășenul și Selăg'eul, Sătmăr'enul din părțile ostice și Bihor'enul din părțile nord-vestice, p'ortă suman făcut din lână de ôie, cu partea biț'osă (lân'osă) din afară, sub el p'ortă ori cojoc scurt, ori mint'en de lână, s'eu de pânză, și cu ci'oreci tot de lână. Pe cap p'ortă p'elării cu margine lată, ori căciuli (clabețe cusme) de miel făcute de cele mai multe ori prin înșiși ț'ărani.

Sătmăr'enul și Bihor'enul, unde locuesce în amestec cu Ungurii și Slovaci, și-au schimbat portul însușindu-și pe a acestora. În comitatele Bichiș și Cenad, atât bărbaiți cât și femeile au port unguresc (adecă: v'era, bărbaiți p'ortă ismene și cămăși largi, p'ălării și cisme, ér în timp de erna p'ortă nădragi (pantaloni) și mint'en scurt, de postav negru. Atât portul bărbaiților cât și al femeilor e industrie de fabrică, chiar și albiturile. Hainele de serbători la am'end'ouă sexele sunt luxose.

În partea Sud-Ostică a comitatului Bihor și în întreg comitatul Arad, Românii au port românesc frumos, bărbaiți în ăilele de lucru p'ortă: v'era opinci, albituri (ismene și cămăși (ie) făcute din pânză de cânepă, în, ori bumbac, aceste lucrute în economia casnică. Ismenele sunt legate sub gennuchi, cămașa e lungă până din jos de br'u (în alte locuri de tot scurtă). Peste cămăși p'ortă peptare, ori coj'oce și zăbune de postav negru sau alb, ér peste peptar p'ortă șuba (suman) făcut din lână de ôie*). Pe cap p'ortă p'ălării de p'ër de diferite forme, dar negre. Erna, afară de opinci mai p'ortă cisme (ciobote), ci'oreci (pantaloni) albi, pe unele locuri și negrii, de lână de ôie, în cap p'ortă căciulă (cușmă, clăbăț).

Pe unde și unde se p'ortă șerpere late mai bine de o palmă făcute din piele.

În Bănat încă sunt diferite porturile. Pe partea Nordică a comitatului Caraș-Severin și apr'ope în întreg comitatul Timiș și Torontal — afară de șubi — cealaltă îmbrăcăminte e ca și în comitatul Arad. Șubile sunt cusute simplu — tot din lână de ôie — în unele locuri lungi până la călcăe, ér în altele scurte până la brău.

În ținutul riurilor Bega și Timiș (comitatul Caraș-Severin) în locul șubei albe se p'ortă buhae — un fel de șubi lungi și largi —

*) Fiindcă șubile formeză o dec'ore a portului românesc, o haină trainică și de fală pentru economia n'ost'ra națională, merită s'e i-se scie pregătirea. După ce l'ana e tunsă de pe ôie și spălată, se scarmănă, apoi s'e face caer, din care se t'orce. De pe fus se face ghem, apoi s'e vâștie pe răștitori, apoi se urzesce și după aceia se învelesce la r'eso-boiu. După aceia s'e trimite la dubi unde prin presiune și spălare se îndesă, în urmă se croesc și se c'ose. Cusute nu sunt t'ote la fel. Prin colorile puse la pept și mănecă se deosebesce portul din fiecare comună. E interesant, că numai măestrii români — ț'ărani — sciū c'ose șubi.

de col'ore verde ori cafenie, ér în locul coj'ocelor, p'ortă zăbune (peptari de p'ănură) de postav alb ori cafeniu cusut frumos cu șin'ore.

În părțile sudice ale Bănatului în ținutul Dunării se p'ortă șubi din lână de col'ore cafenie ori albă.

În alte locuri se p'ortă coj'oce cu măneci, cusute cu mare măestrie, altele lungi până la genunchi, ér altele scurte.

Peste tot ținutul însă, femeile se difereșc cu portul, deși t'ote p'ortă lucruri făcute în economia casnică (afară de femeile din comitatul Bichiș, Cenad și partea Vestică a comitatului Arad, Bihor și Sătmăr). În părțile munt'ose femeile p'ortă opinci, p'obe și cămașă (ie) de cânepă ori în și bumbac! în loc de rochie (sucnă) p'ortă catrințe sau zaghie, pe partea dinainte și înapoi, în părțile banatice f'orțe frumos lucrute.

Tot astfel de port au femeile și în partea șes'osă a Bănatului, numai că nu p'ortă opinci, ci călțuni și ciobote. Pe cap sunt acoperite — învelite — cu cărpe ori ștergare.

Portul fetelor se deosebesce de al nev'estelor respective de al femeilor măritate. Fetele p'ortă capul descoperit chiar și iarna, în unele locuri p'ërul capului e adunat într'o chică împletită după cap și atăr'nă pe spate, în altele, de după fie-care ureche duce câte o chică (cosiță) în jurul capului. În părțile Bănatului sunt împodobite cosițele cu bănuți de argint și imitație de galbeni. Costumul e ca și al femeilor.

Pe șesul dintre Mureș și Someș, femeile au primit portul str'ein și cu puțină deosebire t'otă materia de îmbrăcăminte o au din fabrici. Un r'eu f'orțe mare pentru că costă bani mulți și nu e așa trainică ca haina lucrată de mâinile ț'erancelor n'ost're.

Portul băeșilor se deosebesce de al ț'eranilor, fiind acel port însușit dela str'ei.

Diverse.

Fetele principelui din Muntenegru.

Principele Nichita din Muntenegru e unul dintre cei mai fericiti părinți. Are 6 fete una mai frum'osă ca cealaltă, adev'erate ăine ale ț'erei munt'ose. E și mândru principele de aceste od'ore ale sale, p'ote mai mândru și decât pentru cor'ona și ț'era sa.

Nu de mult un căl'etor angles a trecut și prin Muntenegru și principele l'a distins cu aceea, că l'a învitat la masă.

Conversațiunea se înv'ërtea pe lângă circulația din Muntenegru. Anglesul observă: — Eu cred, că principatul n'are de loc sau are de tot puțin esport.

— E nu! îl întrerupse repentin domnul munților negri. Avem noi multă marfă căutată, după care al'ergă la noi str'einătatea s'e și-o procure.

— Și care e aceea? întrebă mirându-se anglesul.

— Cele șase fete ale mele, r'espunse principele cu ochii strălucitori de bucurie.

Adev'erată scenă ca cea cu mama Grachilor.

Din public. *)

Expoziție — amânată.

Înștiințare.

După-ce între vitele locuitorilor din comuna Ilimbav, Marpod, Săsăuși, Bendorf, Vurp'ër etc. din cercul Nocrich, a erupt și gras'eză în mod epidemic morbul de gură și de unghii — ne vedem constrinși a am'ana pe timp nehotăr'it expoziția de vite de prăsilă, împreună cu premii, ce era s'e se țină, conform programului d'to 2 Septembre n. c. și publicat pe Duminecă la 15/27 Septembre c. în comuna Fofeldea.

Despre noul termin al expoziției, vom vesti la timp pe cei ce îi privesce.

Sibiu, 11/23 Septembre 1896.

Comitetul central al „Reuniunei române de agricultură din comitatul Sibiului“.

Dem. Comșa,
președinte.

V. Iordășianu,
secretar.

*) Pentru cele publicate în rubrica ac'asta redacțiunea nu e responsabilă.

Nr. 386/1896. prot. [142] 2-3
CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci din comunele mai jos înseminate se escrie prin această concurs cu termenul preclusiv 25 Septembrie a. c. v.

1. Hașfalău, cu salariu anual de 300 fl., cuartir și lemne.

2. Archita, cu salariu anual de 300 fl., cuartir și grădină.

3. Vidacutul român, cu salariu anual de 300 fl., cuartir și grădină.

Doritorii de a ocupa vre-unul din posturile învățătoresci sus menționate, au a-și așterne cererile concursuale înscrite în sensul legilor în vigoare în termenul fixat subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Sighișoara, 3 Septembrie 1896.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tracului Sighișorei, în cențelegere cu comitetele parohiale concernente.

Dimitrie Moldovan,
protopop.

„Reuniunea femeilor române din Sibiiu.”

Ad Nr. 34/1896 [134] 3-3

Concurs.

Devenind vacant postul de învățătoare la școala elementară a „Reuniu-

nei femeilor române din Sibiiu”, pentru ocuparea aceuia se escrie prin această concurs.

Doritoare, de a ocupa acest post care este împreunat cu un salariu de 500 fl. v. a. și 100 fl. bani de cuartir, vor avé să presinte următoarele documente:

a) atestat de botez;

b) atestat de calificațiune pentru școlele elementare;

c) testimoniu despre cunoscerea perfectă a limbei române, ca limbă de propunere și despre cunoscerea limbei magiare; cari vor documenta că știu perfect și limba germână, eventual și cea franceză, vor avé preferință.

Petițiunile provădate cu documentele numite mai sus sunt a se presenta subsemnatului comitet până la 26 Septembrie st. n. 1896.

Din ședința comitetului „Reuniunii femeilor române din Sibiiu”, ținută la 9 Septembrie st. n. 1896.

Maria Cosma, Dr. N. Vecerdea,
presidentă. secretariu.

Turnătoria de clopote și de metal a lui

Antoniou Novotny

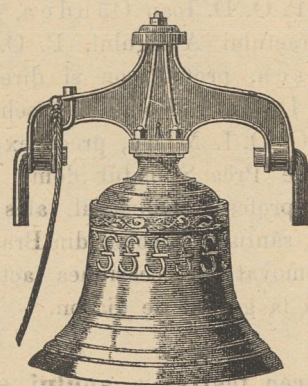
în Timișoara — Fabrică

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioase, pe lângă garanță pe mai mulți ani, provădate cu adiuțări de fer bătut, construite spre ale întorce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture prin ceea-ce sunt mântuite de crepare.

Cu deosebire recomand

clopote patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari au un ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă decât clopotele turnate după sistemul vechiu, așa, că un **clopot patentat cu 300 kg. este egal în tonul unui clopot de 400 kg. făcut după sistemul vechiu.** Mai departe se

recomandă spre facerea **scaunelor de fer bătut, de sine stătător**, — spre **preadiustarea clopotelor vechi cu adiuștare de fer bătut**, — ca și spre turnarea de **tóce de metal**. Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află totdeauna gata în magazin.

[11] 31-48

Preș-curanturi ilustrate se trimite la cerere gratuit și franco.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiu 1896.

Budapesta — Predeal											
Tren de per-sone	Tren de accele-rat	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de accele-rat		Tren de per-sone	Tren de accele-rat	Tren de per-sone	Tren de accele-rat	Tren de per-sone	
10. —	8.05	—	8.05	2.00	pl. Viena	sos.	1.55	1.55	1.55	7.20	6.25
8.30	2.15	3.15	5.45	9.15	Budapesta	↑	5.45	7.40	7. —	1.50	6.20
11.21	4.16	6.52	9.02	11.12	Szolnok	↑	2.24	5.31	3.37	11.44	3.30
1.33	5.48	—	11.33	12.55	P. Ladány	↑	12.03	3.56	1.19	10.03	1.31
3.42	7.08	—	1.48	2.11	Oradea-mare	pl.	—	2.37	11.04	8.43	11.32
3.58	7.15	—	2.06	2.18			sos.	—	2.30	10.44	8.33
4.38	7.43	—	3.03	2.50	Mező Telegd	↑	—	2.01	10.07	8.11	10.42
5.20	8.18	—	3.45	3.26	Rév	↑	—	1.34	9.30	7.46	10.08
5.43	—	Tren micst	4.06	—	Bratca	↑	Tren micst	—	9.10	—	9.50
6.32	9.07	2.52	4.53	4.17	Ciucia	↑	5.48	12.52	8.32	7.08	9.19
7.16	9.37	3.51	5.32	4.50	Huiedin	↑	4.59	12.20	7.54	6.39	8.37
8.07	—	5.05	6.24	—	Ghirbău	↑	3.18	—	6.54	—	7.37
8.34	10.37	6.14	6.59	5.55	Cluș.	pl.	2.23	11.01	6.13	5.23	7. —
8.49	11.10	—	8.40	6.11			sos.	—	10.45	5.24	4.35
9.06	11.27	—	9.09	6.27	Apahida	↑	—	—	5.02	4.14	6.27
10.12	12.30	—	10.40	7.27	Ghiriș	↑	—	9.24	3.47	3.01	5.18
10.42	12.57	—	11.25	7.52	Cucerdea	↑	—	8.54	3.06	2.25	4.43
11.01	1.09	—	11.49	—	Ujóra	↑	—	—	2.49	2.08	4.27
11.09	1.09	—	11.59	—	Vințul-de-sus	↑	—	—	2.41	2. —	4.20
11.31	1.36	—	12.29	8.17	Aiud	↑	—	8.23	2.17	1.38	3.59
11.48	1.54	—	12.55	8.33	Teiuș.	pl.	—	8.06	1.55	1.17	3.33
12.05	—	—	1.30	8.38			sos.	—	7.59	1.29	12.52
12.33	—	—	2.08	—	Crăciunel	↑	—	—	12.55	12.32	2.40
12.47	—	—	2.27	9.09	Blaș	↑	—	7.30	12.40	11.59	2.26
1.18	—	—	3.11	—	Micăsasa	↑	—	—	12.01	11.28	1.54
1.34	—	—	3.31	9.42	Copșa-mică	pl.	—	6.56	11.41	11.10	1.35
2.18	—	—	3.46	9.44			sos.	—	6.54	11.14	11.05
2.32	—	—	4.08	9.59	Mediaș	↑	—	6.41	10.55	10.48	12.45
3.04	—	—	4.45	10.22	Elisabetopole	↑	—	6.20	10.21	10.18	12.16
3.40	—	—	5.27	10.51	Sighișoara	↑	—	5.53	9.42	9.36	11.56
4.03	—	—	6.12	11.12	Hașfalău	↑	—	5.33	9.13	9.18	11.17
5.34	—	—	7.59	12.26	Homorod	↑	—	4.27	7.45	8. —	10.03
6.12	—	—	8.37	12.58	Agostonfalva	↑	—	3.53	7.02	7.22	9.25
6.41	—	—	9.07	1.15	Apața	↑	—	3.37	6.36	7.16	9.01
7.16	—	—	9.38	1.34	Feldioara	↑	—	3.16	5.58	6.33	8.28
8. —	Tren accele-rat	—	10.25	2.09	Brașov	pl.	—	2.15	5.08	5.57	7.48
—	11. —	—	—	2.19			sos.	—	7.01	2.18	—
—	12.26	—	—	3.01	Timiș	↑	—	6.39	1.42	—	—
—	1.11	—	—	3.31	Predeal	↑	—	5.11	1.12	—	—
—	8.30	—	—	9.30	București	pl.	—	—	8.35	—	—

Budapesta — Arad — Teiuș											
Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de accele-rat	Tren de per-sone		Tren de per-sone	Tren de accele-rat	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren micst
—	—	—	—	pl. Viena	sos.	—	—	—	—	—	—
—	8.05	1.55	10. —	Budapesta	↑	7.20	1.10	6.10	—	—	—
—	10.56	3.49	1.05	Szolnok	↑	4.14	11.19	2.53	—	—	—
—	3.55	6.52	6.05	Arad	pl.	11.20	8.18	9.35	—	—	—
—	—	—	—			sos.	10.50	8.08	8.55	—	6.45
2.30	4.30	7.02	6.30	Glogova	↑	10.38	—	8.43	—	6.41	—
2.44	4.42	—	6.41	Gyorok	↑	10.14	—	8.18	—	5.56	—
3.14	5.04	—	7.01	Pauliș	↑	10. —	—	8.05	—	5.40	—
3.31	5.15	—	7.12	Radna-Lipova	↑	9.46	7.29	7.52	—	5.04	—
3.58	5.33	7.46	7.23	Conop	↑	9.15	—	7.22	—	4.41	—
4.30	5.57	—	7.51	Bêrzava	↑	8.57	—	7.05	—	3.55	—
4.50	6.13	—	8.07	Soborșin	↑	8.15	6.34	6.25	—	—	—
5.40	6.58	8.48	8.47	Zam	↑	7.41	6.08	5.50	—	—	—
—	7.27	9.07	9.16	Gurasada	↑	7.16	—	5.23	—	—	—
—	7.53	—	9.42	Ilia	↑	7.06	5.45	5.13	Tren micst	—	—
—	8.08	9.31	9.05	Branicica	↑	6.43	—	4.49	—	—	—
—	8.26	—	10.16	Deva	↑	6.20	5.19	4.25	10.52	—	—
—	8.52	9.57	10.42	Simeria (Piski)	↑	6.05	5.07	4.10	10.35	—	—
—	9.06	10.08	11.11	Orăștia	↑	5.45	4.39	3.31	9.51	—	—
—	9.24	10.37	11.36	Șibot	↑	4.55	—	3.10	9.27	—	—
—	10.40	—	11.57	Vințul de jos	↑	4.31	—	2.49	9.03	—	—
—	10.40	—	12.19	Alba-Iulia	↑	4.11	3.57	2.28	8.47	—	—
—	10.54	11.17	12.32	Teiuș	pl.	3.43	3.33	1. —	8.11	—	—

Budapesta, gara de vest — Orșova — Verciorova											
Orient. Espres	Tren de per-sone	Tren de accele-rat	Tren de per-sone	Tren de accele-rat		Tren de per-sone	Tren de accele-rat	Orient. Espres	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
8.36	11. —	9.05	9.35	4. —	pl. Viena	sos.	5.50	—	7.20	6.45	6.35
1.30	8.30	2.30	7. —	10.40	Budapesta	↑	6.45	10.25	2.10	1.25	9.05
6.39	5.52	8.02	5.49	—	Timișoara	↑	9.25	—	9.01	7.50	4.10
6.47	—	8.10	7.15	—	Caransebeș	pl.	8.09	7.14	8.55	7.42	—
—	—	10.29	10.32	—			sos.	5.15	4.15	—	5.37
11.05	—	12.30	1.09	—	Băile Herculane	↑	2.37	—	4.40	3.27	—
11.45	—	1.20	2.39	—	Verciorova	↑	12.50	—	3.40	2.18	—
10.55	—	11.40	6.25	—	București	↑	11.25	—	7. —	5.50	—

Cucerdea — Oșorheiu — Reg. săs.											
—	2.30	8.10	3.11	10.59	Cucerdea	↑	7.45	2.36	8.31	12.42	—
—	3.19	8.51	3.52	11.40	Ludoș	↑	7.07	1.58	7.43	11.44	—
—	5.12	10.27	5.26	1.14	Oșorheiu	↑	5.34	12.25	5.50	9.54	—
—	5.40	10.42	5.36	—	Reghinul-săs.	↑	—	9.20	5.04	9.35	—
—	7.14	12.16	7.14	—							

Copșa-mică — Sibiiu — Avrig — Făgăraș											
Tren de povară	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren micst		Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de povară			
—	4.45	2.20	11.50	7.10	pl. Copșa-mică	sos.	9.34	12.35	6.25	3.05	—
—	5.18	2.50	12.21	7.41	Șeica mare	↑	9.08	12.11	6.02	2.30	—
—	6.02	3.27	12.58	8.21	Lónmeș	↑	8.37	11.32	5.32	2.01	—
—	6.35	3.57	1.25	8.50	Ocna	↑	8.11	11.01	5.07	1.27	—
—	7.01	4.19	1.48	9.15	Sibiiu	pl.	7.44	10.30	4.40	12.57	—
—	—	4.34	2.05	—			sos.	7.29	8.57	—	—
—	—	4.47	2.18	—	Șelimer	↑	7.17	8.45	—	—	—
—	—	5.04	2.36	—	Vestem	↑	7.01	8.25	—	—	—
—	—	5.26	3.01	—	Tâlmăciu	↑	6.42	8.04	—	—	—
—	—	5.42	3.18	—	Șebegul sup.	↑	6.21	7.36	—	—	—
—	—	6.16	3.58	—	Avrig	↑	6.02	7.16	—	—	—
—	—	6.41	4.22	—	Porumbac al. inr.	↑	5.25	6.40	—	—	—
—	—	7.07	4.50	—	Cârțișoara	↑	5.01	6.13	—	—	—
—	—	7.25	5.10	—	Arpasul inf.	↑	4.52	6.02	—	—	—
—	—	7.45	5.33	—	Viștea inf.	↑	4.24	5.32	—	—	—
—	—	7.55	5.44	—	Beșimbav	↑	4.14	5.19	—	—	—
—	—	8.15	6.06	—	Sâmbăta inf.	↑	3.58	5.02	—	—	—
—	—	8.42	6.35	—	Făgăraș	↑	3.28	4.30	—	—	—

Ghiriș — Turda											
Tren de povară	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren micst		Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de povară			
7.33	11. —	5. —	10.21	Ghiriș	↑	5.05	10.30	3.20	9.12	—	—
7.53	11.20	5.20	10.41	Turda	↑	4.45	10.10	3. —	8.52	—	—

Sibiiu — Cisnădie											
—	5.30	2.15	7.44	Sibiiu	↑	7.10	3.55	9.20	—	—	—
—	6.06	2.51	8.16	Cisnădie	↑	6.36	3.21	8.46	—	—	—

Brașov — Zernesci												
Tren micst	Tren micst			Tren micst	Tren micst							
8.35	4.55	—	—	pl. Brașov	sos.	7.44	1.29	—	—	—	—	
9.05	5.13	—	—	Cristian	↑	7.29	1.14	—	—	—	—	
9.37	5.45	—	—	Tohan, vechiu Zernesci	pl.	6.59	12.51	—	—	—	—	
9.57	6.05	—	—			6.50	12.41	—	—	—	—	—
10.17	6.25	—	—			6.30	12.15	—	—	—	—	—
10.28	6.36	—	—			6.20	12.05	—	—	—	—	—